

Briuselis, 2017 m. gegužės 19 d.
(OR. en)

9316/17

Tarpinstitucinė byla:
2016/0359 (COD)

JUSTCIV 112
EJUSTICE 65
ECOFIN 418
COMPET 415
EMPL 312
SOC 398
CODEC 833

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujantios valstybės narės
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 14875/16

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES
- Politiniai debatai

I. IVADAS

1. 2016 m. lapkričio 23 d. laišku Komisija perdavė Tarybai ir Europos Parlamentui pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antrosios galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti (siūlomą Nemokumo direktyvą), kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES.
2. Siūlomai Nemokumo direktyvai taikoma įprasta teisėkūros procedūra.
3. 2017 m. kovo 29 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė nuomonę dėl siūlomos direktyvos.

4. Pasiūlymas yra vienas iš svarbiausių siektinų tikslų pagal kapitalo rinkų sąjungos planą ir bendrosios rinkos strategiją. Jo tikslas – sumažinti didžiausias kliūtis laisvam kapitalo judėjimui, kylančias dėl valstybių narių restruktūrizavimo ir nemokumo sistemų skirtumų, ir užtikrinti, kad finansinių sunkumų patiriančios perspektyvios įmonės ir verslininkai turėtų galimybę pasinaudoti veiksmingomis prevencinėmis restruktūrizavimo ir antrosios galimybės procedūromis, kartu apsaugant teisėtus kreditorių interesus. Pagal aiškinamąjį memorandumą pasiūlymu siekiama suderinti įvairius svarbius interesus – skolininkų, kreditorių, darbuotojų ir plačiosios visuomenės – paliekant valstybėms narėms tam tikrą lankstumo galimybę įgyvendinant direktyvą nacionalinėje teisėje. Su bankų sąjunga susijusio Komisijos darbo kontekste pasiūlymu taip pat siekiama prisidėti prie to, kad būtų užkirstas kelias probleminių paskolų kaupimuisi.
5. 2017 m. sausio 27 d. vykusiame neformaliame Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje ministrai iš principo aiškiai pritarė pateikto pasiūlymo tikslams. Posėdyje vykusių diskusijų metu pabrėžta, kad svarbu rasti teisingą skolininkų bei kreditorių interesų pusiausvyrą ir suteikti tokią lankstumo galimybę, kad nebūtų kišamasi į veiksmingai dirbančias nacionalines sistemas. Civilinės teisės klausimų darbo grupės (nemokumas) diskusijose paaikškėjo, kad bendrai pritariama pasiūlymo tikslams. Tačiau delegacijos taip pat pabrėžė siūlomos direktyvos sudėtingumą, kadangi ji siejasi su kitomis nacionalinės teisės sritimis, ir iš to išplaukiantį poreikį palikti valstybėms narėms pakankamai lankstumo pritaikyti ES priemones atsižvelgiant į vietos ekonominę padėtį ir teisinę struktūrą.
6. Pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad siūloma Nemokumo direktyva galima reikšmingai prisidėti prie tarpvalstybinių investicijų, padėti sustiprinti Europos ekonomiką ir sukurti darbo vietų suteikiant sunkumų patiriančioms įmonėms ir verslininkams „galimybę atsikvėpti“ ir padedant jiems vėl atsistoti ant kojų. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad Taryboje turi būti deramai atsižvelgta į šį pasiūlymą.
7. Darbo grupėje buvo padaryta gera pažanga ir, pirmą kartą išsamiai išnagrinėjus 1–9 straipsnius, pirmininkaujanti valstybė narė nustatė ne vieną aspektą, dėl kurio reikia suteikti tam tikrų politinių gairių.

8. Toliau pateikiami aspektai neturėtų būti laikomi vieninteliais darbo grupės posėdžiuose kilusiais klausimais. Tačiau buvo nustatyta, kad dėl šių aspektų jau turi būti pateiktos tam tikros politinės gairės būsimam darbui ekspertų lygmeniu. Todėl darbo grupė tęs darbą, susijusį su visais kitais siūlomos Nemokumo direktyvos aspektais.

II. PRINCIPAI

A. Nacionalinių teismų vaidmuo taikant prevencinio restruktūrizavimo mechanizmus

9. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas skolininkams skirtų prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų prieinamumui ir pasiekiamumui, į siūlomą direktyvą įtraukiama nuostata, pagal kurią teisminės arba administracinės institucijos gali kištis tik tais atvejais, kai tai būtina suinteresuotų šalių teisėms apsaugoti. Anot Komisijos, šios nuostatos tikslas yra skatinti veiksmingumą ir mažinti vėlavimus bei sąnaudas, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kartu pripažįstant teisminės kontrolės vaidmenį, kai kyla rizika suinteresuotų šalių teisėms. Be to, atrodo, kad pasiūlymu valstybėms narėms suteikiama tam tikra lankstumo galimybė įgyvendinant šią nuostatą pagal savo nacionalinę nemokumo sistemą.
10. Tačiau kai kurių valstybių narių patirtis rodo, kad teisminių arba administracinių institucijų įsikišimas ne visuomet reiškia, kad procedūra yra ne tokia veiksminga. Svarbus daugumos delegacijų pabrėžtas aspektas yra tai, kad teisminių arba administracinių institucijų vaidmuo yra užtikrinti nešališkumą, apsaugoti skolininkų ir jų kreditorių, taip pat kreditorių tarpusavio interesų pusiausvyrą ir galiausiai apsaugoti bendrąjį interesą. Kadangi toks teismo vaidmuo apribojimas įtrauktas kaip prievolė, ši nuostata gali padaryti poveikį valstybių narių procesinei autonomijai, jei nebus konkrečiai paaiškinta, kada valstybė narė gali leisti teismui įsikišti į procedūrą. Todėl reikėtų pripažinti, kad teisė kreiptis į teismą tam tikromis aplinkybėmis gali būti užtikrinta pagal valstybės narės teisės sistemą.

11. Tam, kad būtų pasiektas tikslas – skatinti veiksmingumą ir mažinti vėlavimus bei sąnaudas, o kartu gerbti valstybių narių procesinę autonomiją, – šis bendrasis principas galėtų būti performuluotas taip, kad toms valstybėms narėms, kurios pageidauja apriboti teismų arba atitinkamos administracinės institucijos vaidmenį procedūroje, būtų leidžiama tai padaryti, nenumatant tokios prievolės: tokiu būdu valstybėms narėms būtų suteikta pakankamai lankstumo.
12. *Todėl pirmininkaujanti valstybė narė prašo Tarybos patvirtinti požiūrį, kurio laikantis būtų tęsiamas darbas remiantis prielaida, kad bendrasis teismų ar administracinės institucijos vaidmens taikant prevencinius restruktūrizavimo mechanizmus apribojimo principas turėtų valstybėms narėms suteikti daugiau lankstumo nei dabar numatyta pasiūlyme.*

B. Savo turtu disponuojantis skolininkas

13. Itin svarbus pasiūlymo tikslas – rasti tinkamą skolininkų ir kreditorių teisių pusiausvyrą. Todėl turėtų būti numatytos apsaugos priemonės visiems atvejams, kai siūlomos priemonės galėtų turėti neigiamos įtakos šalių teisėms. Tai itin svarbu siekiant suteikti teisinio tikrumo investuotojams tarpvalstybiniame kontekste.
14. Siūloma Nemokumo direktyva numatomas principas, pagal kurį prevencinę restruktūrizavimo procedūrą pradėjęs skolininkas ir toliau visiškai arba bent iš dalies kontroliuotų savo verslą (vadinamasis savo turtu disponuojančio skolininko principas). Darbo grupės posėdyje delegacijos šį principą iš esmės įvertino palankiai.
15. Siūloma Nemokumo direktyva taip pat reikalaujama, kad valstybės narės, atsižvelgdamos į konkretaus atvejo aplinkybes arba į konkrečius skolininko poreikius, kiekvienu atveju atskirai įvertintų, ar turėtų būti skiriamas arba turėtų dalyvauti nemokumo specialistas – taip valstybėms narėms būtų draudžiama reikalauti, kad specialisto skyrimas arba dalyvavimas būtų privalomas visais atvejais. Vis dėlto tam tikrais atvejais, kai būtina apsaugoti teisėtus kreditoriaus interesus, bus reikalinga tam tikra priežiūra. Tokiais atvejais restruktūrizavimo specialisto skyrimas arba dalyvavimas yra tokios apsaugos priemonė.

16. Šiuo metu siūlomoje Nemokumo direktyvoje pateikiamas baigtinis atvejų, kuriais valstybės narės gali reikalauti, kad restruktūrizavimo specialisto skyrimas arba dalyvavimas būtų privalomas, sąrašas. Vis dėlto per diskusijas darbo grupės posėdyje paaiškėjo, kad baigtinis sąrašas valstybėms narėms nesuteikia atitinkamo lankstumo, leidžiančio užtikrinti tinkamą skolininko ir kreditorių interesų pusiausvyrą. Galima alternatyva, kuria toks lankstumas būtų suteikiamas – nebaigtinis sąrašas.
17. *Pirmininkaujanti valstybė narė prašo Tarybos patvirtinti požiūrį, kurio laikantis būtų dirbama remiantis prielaida, kad prevencinių restruktūrizavimo procedūrų metu skolininkas turėti ir toliau bent iš dalies disponuoti savo verslu ir turtu.*
18. *Galiausiai pirmininkaujanti valstybė narė prašo Tarybos pritarti tam, kad siūloma Nemokumo direktyva valstybėms narėms turėtų būti suteikiamas atitinkamas lankstumas privalomo restruktūrizavimo specialisto skyrimo ar dalyvavimo klausimu, pavyzdžiui, numatant, kad atveju, kai skyrimas yra privalomas, sąrašas būtų nebaigtinis.*

III. IŠVADA

19. Pirmininkaujanti valstybė narė prašo Nuolatinių atstovų komiteto / Tarybos (teisingumo ir vidaus reikalai) surengti politinius debatus siekiant patvirtinti šio pranešimo II dalyje išdėstytus principus kaip bendras būsimo darbo su siūloma direktyva gaires.